

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Nakladatelství a knihkupectví Jakoba B. Brandeise

Typ práce: diplomová

Autorka práce: Bc. Kamila Hokrová

Autor posudku: doc. Pavel Sládek, školitel

	Hodnocení ¹
Badatelská otázka/hypotéza	výborně
Způsob práce/metodologie	výborně
Naplnění cíle práce	velmi dobře
Práce s prameny a odbornou literaturou	výborně
Stylistická úroveň a jazyková správnost	výborně
Struktura práce	výborně
Formální náležitosti (citace, odkazy, bibliografie, rozsah ²)	výborně

Slovní hodnocení:

Práce poprvé v daném rozsahu a podrobnosti představuje židovské vydavatelství Jacoba Brandeise, sídlící v Praze (s pobočkou ve Vratislavi). Autorka k badatelskému úkolu přistupuje s pomocí metod, vycházejících z teorie materiálního textu (Chartier – Stallybrass), z teorie paratextů (Genette) a (vzhledem k charakteru práce spíše náznakově) z pojetí bibliografie jakožto sociologie textu (McKenzie).

Právě kombinace těchto metod umožňuje uchopit vlastně zcela nezpracované téma s vysokou dávkou přesnosti: Diplomantka vychází ze vzorku 313 edic, které systematicky zpracovává a klade si k nim pevnou sadu otázek (viz příloha práce). Je třeba upozornit, že cílem práce neměla být kompletní bibliografie Brandeisova podniku, k tomu není formát diplomové práce vhodný. Cílem bylo, aby autorka pracovala s vysoce reprezentativním vzorkem edic, který umožní pracovat systematicky a při formulaci výsledků se neuchylovat k intuitivním hypotézám. To se autorce podařilo bezchybně.

Stejně tak je pro kvalitu práce zásadní, že se diplomantka ve výzkumu neomezila na mechanické zpracování bibliografických údajů, ale interpretuje je ve světle originálního kvalitativního výzkumu, pro nějž použila nejen vlastní knihy Brandeisova vydavatelství, ale také některé archivní materiály (pracuje s prameny a literaturou v češtině, angličtině, hebrejštině a němčině). To jí umožňuje produkci Brandeisova vydavatelství kontextualizovat hned z několika úhlů: Z diachronního pohledu ukazuje, jak firma zapadá do dějin židovského i nežidovského knihtisku (tyto pasáže snad mohly být stručnější, na druhou stranu ukazují, jak široké znalosti autorka získala a čtenář – nespécialista tyto kapitoly ocení). V synchronní perspektivě ukazuje, kam

¹ Zvolte: Výborně – velmi dobře – dobře – nevyhovující.

² Minimální stanovené rozsahy jednotlivých typů prací jsou: bakalářská práce 72 000 znaků (tzn. přibližně 40 stran textu) a diplomová práce 108 000 znaků (tzn. přibližně 60 stran textu).

**KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU**
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

se Brandeisovo vydavatelství řadí v kontextu židovské knižní produkce západní Evropy a zejména pak Evropy východní. Cenné je pak Chartierem inspirované soustředění na Brandejsovy edice pro širší čtenářstvo, zejména na jeho Jüdische Universal-Bibliothek, u níž velmi případně provádí srovnání s Universal-Bibliothek vydavatelství Reclam Verlag a pak na Brandeis' illustrierte israelitischer Volkskalender.

Na základě výše zmíněného vzorku edic předkládá autorka dosti podrobnou charakteristiku Brandeisovova vydavatelského programu a jednotlivé typy edic zkoumá kvalitativně, jak bylo zmíněno: Kdo byli Brandeisovi autoři a autorky? V jakých jazycích a jaké typy textů toto v době své existence nejvýznamnější pražské židovské vydavatelství produkovalo a pro jaký typ čtenářů?

Šíře Brandeisova programu nedovoluje autorce v rámci diplomové práce pojednat všechny typy produkce v téže podrobnosti, současně se však nikde nedopouští interpretačních nepřesností. Nesmírně zajímavé je statistické podchycení zejména počtu vydaných titulů – pro většinu sledovaného období (1880–1912) se produkce pohybuje mezi 5 a 10 tituly za rok, s maximem asi 28 titulů v roce 1896. Bohužel neznáme náklady jednotlivých edic a zpracována není ani produkce dalších vydavatelů židovských knih, kteří působili současně s Brandeisem – i to ukazuje, nakolik je předkládaná práce inovativní a důležitá. Také po formální stránce je Práce Kamily Hokrové zpracována velmi kvalitně.

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Otázky k rozpravě:

1. Přestože to nebylo předmětem práce, bylo by možné alespoň velmi přibližně charakterizovat pozici ostatních v Praze působících vydavatelů židovských knih v době existence Brandeisova podniku? Byly spíše marginální nebo mohly v některých momentech představovat pro Brandeisův podnik konkurenci?
2. Ocenil jsem použití archivních materiálů, uložených v ŽMP a SOA Praha. Jak jsou tyto fondy rozsáhlé a nakolik by dovolovaly případný další výzkum pražských židovských vydavatelství 19. a počátku 20. století rozvinout?

V Praze dne 30. 7. 2023

.....
podpis